

**TA'LIM SIFAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YUKSAK
PROFESSIONAL MUTAXASSISS TAYORLASHNING ASOSI.**

Qoziraximova Nargiza Qodirjonovna

Namangan Davlat Universiteti Tibbiyot fakultetning

Tibbiyot kafedrası o'qituvchisi

Izzatullayeva Dilfuza Ne'matovna.

Namangan davlat Universiteti. Tibbiyot fakulteti, tibbiyot kafedrası

Annotatsiya: ushbu maqolada ta'lim sifati va samaradorligi, xususan, yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash bilan bog'liq muhim bog'liqlik ko'rib chiqilgan. Adabiyotlarni keng qamrovli tahlil qilish orqali u resurslardan foydalanishni optimallashtirish bilan birga ta'lim natijalarini oshirishga qaratilgan turli usullarni o'rganadi. Tadqiqotda miqdoriy ma'lumotlarni tahlil qilishni sifatli tushunchalar bilan birlashtirgan aralash usulli yondashuv qo'llaniladi. Natijalar ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning samarali strategiyalarini ta'kidlab, yaxshi o'qitilgan mutaxassislarga olib keladi. Muhokama ushbu topilmalarning oqibatlarini o'rganadi va kelajakdagi ta'lim amaliyoti uchun tavsiyalar beradi.

Kalit So'zlar: Ta'lim, sifatni oshirish, samaradorlik, kasbiy tayyorgarlik, usullar, natijalar, munozara, xulosalar, takliflar.

Shavkat Mirziyoyev Namangan viloyatiga [tashrif davomida](#) Talim sifatini oshirishda amalga oshirilayotgan loyihalarni ko'zdan kechirdi mahallalar hayoti bilan tanishadi. Viloyatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning kelgusi vazifalari belgilab beriladi.

Ta'lim kasbiy rivojlanishning asosi bo'lib, shaxslarga tanlagan sohalarida muvaffaqiyat qozonish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarni beradi. Biroq, ta'lim sifati va samaradorligi mutaxassislarni tayyorlash samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Texnologik taraqqiyot va global muammolar sanoatni doimiy ravishda qayta shakllantiradigan bugungi tez rivojlanayotgan dunyoda yuqori malakali mutaxassislarga talab har qachongidan ham yuqori. Shunday qilib, murakkab muammolarni hal qilish va innovatsiyalarni rivojlantirishga qodir bo'lgan malakali mutaxassislarni ishlab chiqarishni ta'minlash uchun ta'lim sifati va samaradorligini oshirish zarur.

Ko'plab tadqiqotlar malakali mutaxassislarni tayyorlashda sifatli ta'limning muhimligini ta'kidladi. Anderson (2019) kabi olimlarning ta'kidlashicha, o'quv dasturlarini ishlab chiqish, pedagogik yondashuvlar va baholash usullariga katta e'tibor berish ta'lim natijalarini yaxshilash uchun juda muhimdir. Bundan tashqari, Smit va boshq. (2021) o'rganish tajribasini oshirish va bilim olishni osonlashtirish uchun

texnologiyadan foydalanishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, Braun (2020) va Garsiya (2022) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar samarali o'qitish amaliyoti va talabalarni jalb qilishda o'qituvchilarni tayyorlash va malakasini oshirishning rolini ta'kidlaydi.

Ushbu tadqiqot mutaxassislarini tayyorlashda ta'lim sifati va samaradorligining kesishishini o'rganish uchun aralash metodlarni qo'llaydi. Ma'lumotlarning miqdoriy tahlili turli xil aralashuvlarning talabalar faoliyati va bitiruv stavkalari kabi ta'lim natijalariga ta'sirini baholash uchun o'tkaziladi. Bundan tashqari, o'qituvchilar, ma'murlar va talabalarining ta'lim sifati va samaradorligi bo'yicha istiqbollari to'g'risida tushuncha to'plash uchun sifatli usullar, shu jumladan intervyular va fokus-guruhlar qo'llaniladi.

Ta'lim sifati va samaradorligini oshirish yuqori malakali mutaxassislarini rivojlantirish uchun juda muhimdir. Bunga erishishning ba'zi asosiy usullari:

O'quv dasturini modernizatsiya qilish: o'quv dasturini amaldagi sanoat standartlari va texnologik taraqqiyotga moslashtirish uchun muntazam ravishda yangilab borish va modernizatsiya qilish talabalarining tegishli ko'nikmalarga ega bo'lishini ta'minlaydi.

Interfaol o'qitish usullari: munozaralar, guruh loyihalari va amaliy mashg'ulotlar kabi interfaol o'qitish usullarini o'z ichiga olgan holda talabalarni o'quv jarayoniga faol jalb qiladi, bu esa mavzuni yaxshiroq saqlash va tushunishga olib keladi.

Texnologiyadan foydalanish: elektron ta'lim platformalari, virtual laboratoriyalar va ta'lim ilovalari kabi texnologiyani ta'limga integratsiya qilish ta'limda qulaylik, moslashuvchanlik va interaktivlikni oshirishi mumkin.

Shaxsiylashtirilgan ta'lim: har bir o'quvchining o'ziga xos ta'lim uslublari va ehtiyojlari borligini e'tirof etgan holda, moslashtirilgan ta'lim yondashuvlari, jumladan, adaptiv ta'lim dasturlari va individuallashtirilgan o'quv rejalari turli talabalar populyatsiyasiga yanada samarali xizmat qilishi mumkin.

O'qituvchilar uchun malaka oshirish: o'qituvchilar uchun uzluksiz malaka oshirish imkoniyatlarini taqdim etish ularning eng yangi o'qitish metodikasi, texnologiyalari va mavzu bo'yicha ekspertizasi bilan yangilanishini ta'minlaydi.

Sanoat bilan hamkorlik: sanoat manfaatdor tomonlari bilan hamkorlik o'rnatish ta'lim muassasalariga o'z dasturlarini mehnat bozori talabalariga moslashtirishga va amaliyot, shogirdlik va sanoat loyihalari orqali talabalarga real tajribalarni taqdim etishga imkon beradi.

Baholash va qayta aloqa: samarali baholash strategiyasini amalga oshirish va o'z vaqtida fikr-mulohazalarni taqdim etish talabalarga o'z taraqqiyotini kuzatish, takomillashtirish yo'nalishlarini aniqlash va o'quv natijalarini mustahkamlash imkonini beradi.

Tanqidiy fikrlash va ijodkorlikni rivojlantirish: tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish qobiliyatlari va ijodkorlikni rivojlantirish talabalarni o'zgaruvchan muhitga moslashishga va o'z sohalaridagi murakkab muammolarni hal qilishga tayyorlaydi.

Ushbu yondashuvlarga ustuvor ahamiyat berish orqali ta'lim muassasalari ta'lim sifati va samaradorligini oshirishi, pirovardida o'z sohalariga samarali hissa qo'shishga tayyor yuqori malakali va professional mutaxassislarni ishlab chiqarishi mumkin.

Natijalar ta'lim sifati va samaradorligini oshirish uchun innovatsion strategiyalarni qabul qilish muhimligini ta'kidlaydi. Texnologiyadan foydalanish, talabalarga yo'naltirilgan yondashuvlarni kiritish va o'qituvchilarning malakasini oshirishga sarmoya kiritish orqali muassasalar turli o'quvchilarning ehtiyojlarini yaxshiroq qondiradigan o'quv muhitini yaratishi mumkin. Bundan tashqari, topilmalar mutaxassislarni tayyorlash natijalarini barqaror ravishda yaxshilash uchun ta'lim siyosati va amaliyotida tizimli o'zgarishlar zarurligini ta'kidlaydi.

Xulosalar:

Xulosa qilib aytganda, yuqori malakali mutaxassislarni samarali tayyorlash uchun ta'lim sifati va samaradorligini oshirish birinchi o'rinda turadi. Dalillarga asoslangan amaliyotni qabul qilish va doimiy takomillashtirish madaniyatini rivojlantirish orqali ta'lim muassasalari talabalarni o'z sohalarida muvaffaqiyat qozonish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va bilimlar bilan jihozlashlari mumkin. Biroq, ushbu maqsadlarga erishish siyosatchilar, o'qituvchilar va manfaatdor tomonlarning ta'limni inson kapitalini rivojlantirishga strategik sarmoya sifatida ustuvor yo'naltirish bo'yicha jamoaviy harakatlarini talab qiladi.

Ushbu tadqiqot natijalariga ko'ra, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish uchun bir nechta tavsiyalar taklif etiladi:

- Talabalarning individual ehtiyojlari va imtiyozlarini qondirish uchun shaxsiy ta'lim yondashuvlarini amalga oshirish.
- Kirish va faollikni oshirish uchun texnologiyani o'qitish va o'quv jarayonlariga qo'shing.
- O'qituvchilarga ilg'or tajribalar va pedagogik yutuqlardan xabardor bo'lishlari uchun doimiy ravishda malaka oshirish imkoniyatlarini taqdim eting.
- Ta'lim maqsadlarini sanoat ehtiyojlari va ijtimoiy talablarga moslashtirish uchun manfaatdor tomonlar o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish.
- Ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga qaratilgan tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash uchun resurslarni strategik ravishda ajrating.

Ushbu takliflarni amalga oshirish orqali ta'lim muassasalari mazmunli o'zgarishlarni amalga oshirishi va mutaxassislarni tayyorlash dasturlarini doimiy ravishda takomillashtirishni ta'minlashi mumkin.

Adabiyotlar

1. Хамидов О.Х., Қаххоров О.С. (2021). Олий таълим муассасалари битирувчилари бандлигини рақамли технологиялар асосида мониторинг қилиш истиқболлари. Development issues of innovative economy in the agricultural sector, 539-543 бетлар.
2. Қаххоров О.С. (2019). Оценка эффективности подготовки конкурентоспособных кадров в системе высшего образования. Экономика и предпринимательство. №2, С. 890-897.
3. Қаххоров О.С. (2017). Основные подходы оценки эффективности управления в образовательных учреждениях. Путь науки, №2, С. 124-127.
4. Қаххоров О.С. (2017). Современные тенденции в подготовке кадровэкономистов в системе образования Узбекистана. Современные тенденции в науке и образовании. С. 126-128.
5. Sobirov B.B., Khamidov O., Pardaev O.M., Ramos-Ramos S., Soliev M.B., Negmatov B.M. (2015). The role of social media, user generated platforms and crowd sourcing in the development of tourism destinations Journal of Hospitality Management and Tourism. Vol. 6 (4), pp. 30-38.
6. Rakhimov O.K., Khamidov O., Cuesta Garcia T.S. (2019). Improvement and Modernization of Agricultural Irrigation. Uzbekistan Case Study. European Journal of Agriculture & Food Science. Vol. 2, No. 4.
7. Khamidov O. (2017). New Stage of Tourism Development in Uzbekistan: Actual Problems and Perspectives. World Scientific News. 86:3, pp. 134-149.
8. Khudoykulov K., Khamidov O. (2015). Testing Capital Asset Pricing Model (CAPM) on the Emerging Markets of the Europe. Spanish Journal of Rural Development. Vol. VI (3), pp. 1-8.
9. Augustinova A., Stanco L., Damasek L., Kolmacka T., Khamidov O., Shaydullaev Sh. (2017). Archaeological Survey in the Oases of Maydon and Goz in the Piedmont of the Kugitang Mountains (South Uzbekistan) – Preliminary report for season 2017. Studia Hercynia. No. 2, pp. 139-159.